

Zabłudów 8 maja 2017 roku

LAUDACJA

Jan Leończuk - poeta, prozaik, tłumacz, wydawca i animator kultury

Jan Leończuk od urodzenia zamieszkuje wieś Łubniki w gminie Zabłudów. Jest najbardziej znanym i cenionym poetą pochodzącym z ziemi zabłudowskiej. Piewcą autentycznego piękna Gminy Zabłudów, zwyczajów i życia codziennego jej mieszkańców. Człowiekiem o otwartym sercu i wielkiej wrażliwości. Jego twórczość definiuje naszą tożsamość i przywołuje świat odchodzących wartości, ze szczególnym uwzględnieniem kultury tradycyjnej i wsi, jako ostoi ponadczasowych i nieprzemijających.

Urodzony 24 czerwca 1950 roku w Łubnikach. Ukończył Technikum Rolnicze w Białymstoku, a następnie rozpoczął studia na Wydziale Humanistycznym Filii Uniwersytetu Warszawskiego w Białymstoku, na kierunku filologia polska i historia. Po ukończeniu studiów powrócił na ojcowiznę, prowadząc - oprócz pracy dydaktycznej na uniwersytecie - ponad 10-hektarowe gospodarstwo rolne. Wykładowca na filii Uniwersytetu Warszawskiego w Białymstoku w latach 1975-1983 i 1985-1998.

Przez cztery kadencje, w latach 1984-1999 był sołtysem w swojej rodzinnej wsi Łubniki.

W latach 1990-1998 był członkiem i przewodniczącym Rady Miejskiej w Zabłudowie. W tym czasie doprowadził do odnalezienia i zatwierdzenia herbu z 1750 r., najstarszego ze znanych herbów Zabłudowa, oraz nadania hymnu i barw naszemu miastu. Stojąc na czele Rady usilnie zabiegał o rozwój tego terenu. Działal na rzecz wyjaśniania „białych plam” w historii ziemi zabłudowskiej. W poszukiwaniu źródeł i informacji historycznych dotyczących tej ziemi prowadził kwerendę w archiwach Wilna, Grodna, Mińska. Podjął trudną pracę przywracania tożsamości kulturowej naszemu miastu, m.in. poprzez nadawanie nazw ulic w Zabłudowie, odnoszących się do historii i znaczących postaci w dziejach miasta i gminy. Dzięki jego staraniom i inspiracji oraz zaangażowaniu ówczesnych władz gminy, stary kirkut żydowski w Zabłudowie został zachowany od dewastacji i zapomnienia.

Jako miłośnik Ziemi Zabłudowskiej wiele zrobił dla zachowania tradycji, kultury i dorobku historycznego Gminy Zabłudów. To jeden z założycieli i pierwszy prezes Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Zabłudowskiej. Jego działalność doprowadziła do powstania w 1991 r. lokalnego dwumiesięcznika „Z Zabłudowskiej Ziemi”. Przez wiele lat był jego redaktorem naczelnym, aż do momentu zawieszenia w 2005 r. działalności TPZZ. Jego działania nie ograniczały się tylko do wydawania pisma. Towarzystwo wydało wiele publikacji poświęconych tej ziemi i jej ludziom, zbiorów literackich i poetyckich promujących lokalnych twórców oraz poetów powiązanych z naszą gminą. Od 2007 roku aktywnie pracował na rzecz zapisywania historii poprzez redagowanie „Roczników Zabłudowskich”. Dzięki jego staraniom ukazywały się w nim artykuły znanych i cenionych badaczy historii Podlasia.

W 1991 roku, razem z kilkoma innymi regionalnymi działaczami założył, Szkołę Podstawową im. Wspólnoty Polskiej w Białostoczku, promującą i kultywującą tradycje i wartości patriotyczne.

Był jednym z inicjatorów postawienia rzeźby strażaka dłuta Włodzimierza Naumiuka. Razem z ówczesnym dyrektorem ośrodka kultury Jackiem Lulewiczem i władzami miasta zainaugurował obchody rocznicy nadania praw miejskich - „Urodziny Zabłudowa”. Wspólnie z pozostałymi członkami rady zorganizował jeden z pierwszych konkursów „Mój ogród, moja zagroda, moja wieś”, mający na celu poprawę wizerunku zabłudowskich wsi.

Swoim autorytetem przez wiele lat wspierał organizowane przez MOAK w Zabłudowie „Dni Kultury Chrześcijańskiej”. Wspólnie z Jackiem Lulewiczem był pomysłodawcą ustawienia w centrum miasta rzeźby autorstwa Włodzimierza Naumiuka św. Ap. Piotra i Pawła, patronów parafii katolickiej w Zabłudowie.

Jan Leończuk – poeta, debiutował cyklem wierszy na łamach „Radaru” w 1970 r. Jego utwory drukowały czasopisma Poezja, Literatura, Tygodnik Kulturalny. Jest autorem wielu tomów poetyckich, które rozpoczyna debiutancki „Rachunek” z 1973 roku. Później powstały „Żalnik”, „Duszna noc”, „Biała sukienka”, „Za horyzontem”, „Żertwa”, „Pieśni z karnawału”, „Zawołaj raz jeszcze ciemnym wierszem”, „Zapisane”, wreszcie w 1996 roku zostaje wydany pierwszy „Wybór wierszy”. Kolejne lata przyniosły następne kilkanaście tomów poetyckich.

Począwszy od 1996 roku wydał siedem tomów „Zapiśnika”, które są prozatorsko-poetycką formą pamiętnika autora. W nich przenikliwie, z wrodzoną wrażliwością i umiejętnością obserwacji, zapisane są refleksje o naszej współczesności, przemianach zachodzących w kulturze i codziennym życiu ostatnich dekad. Od 1990 roku współpracował z Radiem Białystok, gdzie przez wiele lat emitowane były cotygodniowe felietony zatytułowane „Zapiśnika Jana Leończuka”.

Jego wiersze przetłumaczono na język angielski, francuski, arabski, białoruski, ukraiński oraz czeski. Sam był tłumaczem wielu przekładów na język arabski, białoruski, esperanto, m.in. wierszy Wisławy Szymborskiej, Nadziei Artymowicz, Jerzego Geniusza, czy Hatifa al-Janabiego,

W latach 1991-2000 członek Kapituły Nagrody Literackiej Prezydenta Miasta Białegostoku im. Wiesława Kazaneckiego, a od 1996 roku członek Komisji Synodalnej Archidiecezji Białostockiej.

Wykładowca w Studium Kultury Polskiej w Wilnie w latach 1990-1994 i od roku 1998 członek Rady Krajowej Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” oraz wieloletni członek Zarządu Podlaskiego Oddziału tegoż stowarzyszenia.

Członek Związku Literatów Polskich od 1989 roku, w latach 1992-95 - wiceprezes, a w latach 1995-99 prezes białostockiego oddziału ZLP.

Nagrody i wyróżnienia:

Jan Leończuk to trzykrotny laureat Nagrody Literackiej Prezydenta Miasta Białegostoku im. Wiesława Kazaneckiego (1990, 1997 i 2010) oraz Nagrody Prezydenta Miasta Białegostoku w dziedzinie tworzenia i upowszechniania kultury w 1997 roku.

W 1979 i w 1987 roku uhonorowany Nagrodą Twórczą Wojewody Białostockiego.

W 1987 r. - Nagroda Dyrektora Wydziału Kultury i Sztuki,

W 1993 r. - Dyplom Ministra Kultury i Sztuki.

Odnaka „Zasłużony Działacz Kultury” w 1981 r.

Odnaczonego Złotym Krzyżem Zasługi w 1990 r.

Odnaka „Zasłużony Białostoczczyźnie”: srebrna odznaka w 1996 r. i złota w 1998 r.

Odnaczonego Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski w 2000 roku.

W 2006 r. odznaczony Brązowym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”

Od 1995 roku, przez 18 lat piastował funkcję dyrektora Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku. Przez cały ten czas współpracował z różnymi instytucjami gminy Zabłudów. Pisał teksty poetyckie i literackie. Redagował, opatrywał wstępem, wydawał czy kierował pracami zespołów redakcyjnych przygotowujących publikacje i albumy. Spod jego ręki lub z jego inicjatywy powstały setki publikacji: tomów poetyckich, czy dzieł opisujących historię i kulturę Podlasia.

Szanowni Państwo!

Nadszedł czas, by człowiek z takim dorobkiem i życiorysem został Honorowym Obywatelom Miasta Zabłudów.